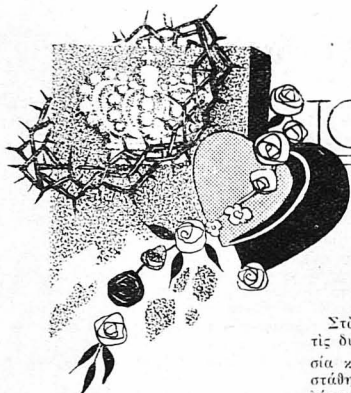

ΕΝΑΣ ΕΡΩΣ ΜΕ ΑΚΑΝΘΙΝΟ ΣΤΕΜΜΑ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ

[Αυθεντική βιογραφία της Α. Β. Υ. της πριγκηπίσσης Ασπασίας, χήρας του άλημενχέντου βασιλέως 'Αλεξάνδρου]

[Copyright «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» — Απαγορεύεται η ανάδημοσίευσίς]

Γ'.

Στό Παρίσι ή ζ. Μάνου με τις δύο κόρες της, την Ασπασία και τη Ρωξάνη, εγκαταστάθηκαν σ' ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία.

Και την επομένη, μόλις ή καταζήνιασεί βροχή σταμάτησε, βγήκαν να δούν και να χαρούν τό Παρίσι.

Η χαρά της Ασπασίας ήταν ανέγκραστη. Τό κάθε τί γι' αυτήν στη Γαλλική πρωτεύουσα ήταν κ' από μιιά έκπληξις, κ' από μιιά βαθειά κ' άλησμονήτη, γιά πάντα, συγκίνησι...

Βουλεύεται, πόρτα, δάση, μουσεία, μεγάλα καταστήματα, εκθέσεις, ιστορικά κτίρια και νηματα, πάν ό,τι είχε δημιουργήσει και άφησει πίσω του ένας μεγάλος πολιτικός δολοφόνων αιώνων, πάν ό,τι θαυματού τον παρουσιάζει ή πόλις αυτή των φώτων, έβλεπε την Ασπασία Μάνου να άδανάτετα τη μιιά μεγάλη συγκίνησι κατόν της άλλης...

Ό,τι είχε διαβάσει στά βιβλία τό έβλεπε τόρα όλοζώντανο μπροστά της... Πάν ό,τι είχε πούήσει, τό είχε τόρα μπροστά στά μάτια της...

Συγχρόνως ή ζ. Μάνου έφρόντισε να έγχορήγη τις κόρες της εις ένα από τα καλύτερα παρθεναγωγεία του Παρισιού. Άλλά και εντός αυτου, προσέλαβε χάριν της Ασπασίας και της Ρωξάνης και ιδιαίτερες διδασκάλλισες.

Έτσι ή Ασπασία και ή αδελφή της έζησαν στό Παρίσι τρία όλοζήρα χρόνια, μέσα στην ειρήνη της σπουδής, αλλά και στη χαρά των μεγάλων τέφρων.

Όπως δέ στη Λωζάνη, έτσι και στό Παρίσι, ή δύο νεαρές Έλληνίδες μαθήτριες κατέπληξαν τους καθηγητάς και τάς διδασκάλλισάς τον, με την έξαιρητική των αντίληπην, τό φωτεινό τους πνεύμα, την έπιμελιά των και τον πόθον της μαθήσεως.

Και ό έν Παρισίους όμοις έγκατεστημένοι Έλληνες έκτιμούσαν έξαιρητικά και περιέβαλαν με ειλικρινή άνάτην τις δύο Ατθίδες αδελφές, ή όποιες ήσαν ή προσωποποιήσις της σεμνης και ενάρετου Έλληνίδος κόρης.

Όταν δέν είχε μάθημα ή όποιαδήποτε άλλη άσχολία ή Ασπασία Μάνου στό Παρίσι, περνούσε τις ώρες της στά Μουσεία και στις Βιβλιοθήκες. Η μεγάλη και άθάνατη Τέχνη την έγχοιτεσε και όπως θυμούνται έκείνοι που την είχαν γνωρίσει την περίοδο αυτή στη Γαλλική πρωτεύουσα, έμενε ώρες όλοζήρες μπρός σε διαφόρους ζωγραφικούς πίνακας, μεταφωμιένη κ' έξοστατική πρό του μεγάλου και της ωραιότητος των συνθέσεων και των πορτραίτων των μεγάλων ξένων ζωγράφων.

Και εκδρομές όμοις επηχοούσαν ή δύο νεαρές Έλληνίδες στά περίχωρα του Παρισιού, συνοδευόμενες άπ' τη μητέρα τους κ' άλλες φίλες των, τις όποιες είχαν γνωρίσει στη Γαλλική πρωτεύουσα και με τις όποιες είχαν συνδεθεί στενωτάτα.

Έτσι τά τρία χρόνια της διαμονής της ζ. Μάνου και των θυγατέρων της στό Παρίσι πέρασαν γρήγορα, χωρίς να τά καταλάβουν, όπως έρχεται και φεύγει ένα ώρα και γλυκό ύνειρο...

Στό μεταξύ αυτό ό πατέρας

της Ασπασίας είχε γυρίσει από την Αφρική στην Αθήνα. Είχε μείνει εκεί κάτο με τους φίλους του έναμιση χρόνο. Έγνώρισε την ζωή της Αφρικής, περιελανήθηκε στις φλογισμένες κ' άνοδες έρημιές της, εισχώρησε στα παρθένα της δάση, εννήγησε θηρία, ζαυλοποίησε τό πάθος των των περιπετειών, έγότασε τους κινδύνους, που τόσο τον τρωθούσαν ...

Τό χρονικό αυτό διάστημα της παραμονής του στην Ξενητιά, μακριά άπ' την αγαπημένη του πατρίδα, ήταν άνεκτό γιά να έξιλεισθή άπέναντι της Τουρκικής κυβέρνησεως γιά την άνταρτική του δράσι στην Κρήτη και στη Μακεδονία.

Ένοστάλησε πλέον τον γαλανό και διαγνή ούρανό της Αττιζής. Και Ξαναγύρισε στην Αθήνα, όπου α συγγενείς, α σινάδελάφοι του και οι φίλοι του τον υποδέχτηκαν με άδοξη χαρά και αγαλλίασι.

Όλίγες ήμέρες μετά τό γυρισμό του στην Αθήνα, ό Πέτρος Μάνος έπανήλθε στό στράτευμα. Και ή πατρίς, που δέν είχε λημοποιήσει τις μεγάλες του ίπηρεσίες ύπερ των άγωνιζομένων Κρητών και της Μακεδονίας, τον άντιέμενε γι' αυτές όπως τό άξιζε, δι' άλλεπαλλήλων προσηγών και τιμητικών μεταλλίων.

Αν και ποθοσε δέ να Ξαναθή ό Πέτρος Μάνος την σύζυγον του και τις λατρευτές του κόρες, πούεταν στό μεταξύ αυτό στό Παρίσι, άφρα να συμπληρωθή τριετία και τότε πλέον έγγραψε στη σύζυγον του να επανέλθη στην πρωτεύουσα.

Έινε καιρός να γυρίσετε στην Αθήνα, έγγραψε στη σύζυγον του. Τά κορίτσια θα συμπληρώσουν έδω τις σπουδές των. Θα τους πάρουμε και ικανές διδασκάλλισες, κ' έτσι δέν θα τους λείψη τίποτε γιά την τελεία μόρφωσι τους. Πρέπει άκόμη να έπιστρέψετε, γιαιτι αυτή είναι και ή διακαής έπιθυμία του παππού και της γιαγιάς, οι όποιοι ποθοόν να δούν τά κορίτσια, πριν κλείσουν τά μάς τους. Θανάζομαι πόσο θα έμεγάλωσαν και πόσο θα ώμόρρηξαν ή Ασπασία και ή Ρωξάνη μου, και δέν βλέπω την ώρα να τις πρξίω στην άγκαλιά μου....

Η ζ. Μάνου βρήκε πολύ λογική την έκδοει αυτή του σύζυγου της. Ήταν πια καιρός να Ξαναγυρίσουν στην Ελλάδα, από την όποία έλειπαν έξ όλοζήρα χρόνια. Είχε νοσταλγησει και ή ίδια τους γονείς της και τον σύζυγό της.

Άλλά και τά κορίτσια δέν έφεραν την παρακική αντίρρηση στην πατρική θέλησι. Άγονούσαν τό Παρίσι, με την μεγάλη του, την πλαταιά του ζωή, αλλά είχαν πούήσει και την όλογλιανή Αθήνα.

Είχαν τόσες γλυκειές άναμνήσεις από την Έλληνική πρωτεύουσα ... Έκτός των συγγενών των, περιεταν την Ασπασία και την Ρωξάνη και ή φίλες και οι φίλοι των, των πρώτων παιδικών τους παιχνιδιών...

Δέν είχαν ξεχάσει ούτε στιγμή τά τραλλά παιχνίδια τους στον Βασιλικό Κήπο.

Και πώς να τά ξεχάσουν ; Πώς να ξεχάσουν τις γλυκειές στιγμές, που πέρασαν μέσα στον γλοερό αυτών έπίγειο παράδεισο ;

Η Ασπασία μάλιστα θυμόταν πάντα με γλυκειά συγκίνησι τον μικρό πρίγκηπα Άλέξανδρο, ό όποιος την συντρόφρευε στό παιχνίδι και ό όποιος είχε φανεί τόσο καλός μαζί της, ό όποιος της είχε δείξει τόση τρυφερότητα...

Έτομάστηκαν λοιπόν γρήγορα-γρήγορα γιά την άναχωρησι. Η Ασπασία και ή Ρωξάνη επασχέθηκαν την παραμονή όλα τά μέρη του Παρισιού, τά ό-

Η Ασπασία Μάνου εις ηλικίαν έξ ετών, μετά της αδελφής της Ρωξάνης (Φωτογραφία από τό Άρχειο της πριγκηπίσσης Ασπασίας)

της Αρτέμιδος, Υπάρχον όμως στην αίθουσα και πολλοί, που δεν θυμούνται την έξη έτη ξεριζωμένη στην Εδρόση Αθηναιοπούλα, υπάρχον και ήλιοι που για πρώτη φορά την βλέπουν...

Κι ένας γενικός ψήφους, ένας ψήφος θαυμασιού, ακούγεται : — Η ζοή του σταυλάχου του βασιλέως !..

— Η Ασπασία Μάνου !.. — Γλυκιά όπως ή μητέρα της !.. — Αυγερή σαν τον πατέρα της !..

Η κ. Λεβιδή αντίλαμβάνεται τον θαυμασιό που επροκάλεσε μεταξύ των καλεσμένων της ή Ασπασία και σπενδι να την συστήση σ' όλους. Μεταξύ των καλεσμένων της κ. Λεβιδή βρίσκονται τη βραδεία αυτή μέσα στην κατάφορη αίθουσα του άρχοντικού της και δυό παλές υψηλές γνωμιές της Ασπασίας Μάνου.

Δυό παλές, καλές και γλυκές γνωμιές της... Η πριγκήσασα Έλένη κι' ο πρίγκηψ 'Αλέξανδρος !..

Ο πρίγκηψ 'Αλέξανδρος δεν είχε και πολόν καιρό, που γύρισε στην Αθήνα από την Γερμανία.

Μετά τετραμήνη φύτση στην Στρατιωτική Σχολή των Εδελτών, στην πρωτεύουσα, είχε σταλεί από τον πατέρα του, διάδοχο Κωνσταντίνο, όπως συμπληρώσει τις στρατιωτικές του σπουδές στην Γερμανία.

Ξαφνικά όμως ο ουρανός των Βαλκανίων άρχισε να ζοφούται. Άνεμοι ποίλειου έπνευσαν στους πλάτια των μαχών, εκεί που ή τιμή και το καθήκον τον καλούσε. Ο Διάδοχος Κωνσταντίνος, ως άριστοτάτητος.

Ο πρίγκηψ 'Αλέξανδρος έπληροφόρηθη τά του Βαλκανικού ποίλειου στην Γερμανία, όπου εφίσιετο, μάριν των σπουδών του, όπως έγγραφαιεν.

Η εδήςια αυτή συνεχίσθη σεφοδότητα των νεαρών Έλληνα πριγκηπα. Η Έλληνική ψυχή του άνεσώθησε στο συγχλωτισμό μνημια. Τι έπρεπε να κάνει ;

Νά μείνη στη Γερμανία και να συνεχίση τις στρατιωτικές του σπουδές, καθ' ήν στιγμήν ή Έλληνική νεότης έαίχτο και έγινε το αίμα της στα πλάτια των μαχών ;

Τό δίλημμα ήταν σπουδαίο, βασανιστικό. Μπορούσε βέβαια να τηλεγραφησί στους γονείς του ή στον πατρός του βασιλέα Γεώργιον και να ζητήση την γνώμη του.

Άν όμως τού ήνοούντο ; Θα ήνε αντός, ένας νεαρός Έλληνα πριγκηψ, θα ήνε κλεισμένος στο στρατιωτικό σχολείο του Βερολίνου, μακριά από την αγωνισμένη πατρίδα, τη στιγμή που σύσσωμος ή Έλλάς έγγραφε με τό αίμα της νέα πολεμικά έτη στην ιστορία της, τη στιγμή που και αυτός ο πατέρας του και ο πατρός και οι θεοί του θα έτρεχαν ασφαλώς στα πολεμικά πλάτια, για να λάρον το άθάνατο βάπτισμα του πούδς ;

Η σκέψης αυτές εδασιάσαν άρχετα τον πριγκηπα 'Αλέξανδρο. Τέλος όμως έπηρε ή μεγάλη απόφαση.

Δέν άδραγαρε ούτε στον πατέρα του, ούτε στον πατρός του. Θα διέκοπτε τις σπουδές του, θα έγκατέλειπε τη Γερμανία προσωρινώς και θα έγχοτανε στην Έλλάδα, για να τρέξη κι' αυτός εκεί που ήταν το καθήκον του.

Έτσι κι' έγινε. Ο νεαρός πριγκηψ ήταν την εποχή αυτή 19 έτων. Άνοιξε λοιπόν την καρδιά του στους καθήκους του και τούς έγέγραψε την έπιθυμία του.

Οι καθήκηται του οργανήθηκαν μόλις έμαθαν την απόφασί του. Πρίγκηψ, τού είπαν, ή έπιθυμία σας ήνε δικαιολογημένη. Εγφσον θέλετε να τρέξετε εκεί που δόλοζηρος ή Έλλάς άγωνίζεται για την άπελευθέρωσι των ιστοδούλων τέκνων της, κανείς δέν μπορεί να σας έμποδίση.

Κατασυναγμένοσ πλέον ο 'Αλέξανδρος, άποχωρέθησε τούς καθήκηται του, τούς σημαηφτάς του και τούς φίλους του κι' έγφυγε άμείσως για την Έλλάδα.

Όταν έγφαισε στην Αθήνα ο πριγκηψ 'Αλέξανδρος, ο πατέρας του βοσώταν στο μέτωπο.

Στό παλάτι, που τόν είδαν να φτάνη άξαρφα κι' άνειδοποίητα, έγφνίστησαν. Τόν άγκάλιασαν, τόν γέμισαν φιλιά κι' άρχισαν να τόν ρωτούν :

— Γιατί ήρθες ; — Τι ξαφνικό ήταν αυτό ;

Ο 'Αλέξανδρος τούς έγήγησε τούς λόγους, που τόν άνάγκασαν να διακόψη τις σπουδές του. — Θα πάω στο μέτωπο, τούς είπε, εκεί που βρίσκεται κι' ο πατέρας μου.

Άλλά ο βασιλέυς Κωνσταντίνος, όπως είπαμε, δέν ήξερε τίποτε, άπολύτως τίποτε, για την έπάνοδο του 'Αλεξάνδρου. Υπήρχε φόβος να θυμώση, γιατί γύρισε στην Έλλάδα, χωρίς να τόν προειδοποίησ, χωρίς να τού γράψη και να τού ζητήση την άδεια.

Ο 'Αλέξανδρος τά σκέφτηζε όλα αυτά. Κι' αποφάσισε πριν φύγη για τό μέτωπο, πριν συναντηή με τόν πατέρα του, να έπισκεφθή τόν πρωθυπουργό.

Πρωθυπουργός τότε ήταν ο κ. Βενιζέλος. Ο 'Αλέξανδρος έπήγε και τόν έπισκέφθηκε.

Ο κ. Βενιζέλος τόν δέχθηκε με καλωσίην. — Υψηλότατε, γύρισσε καλώς από τη Γερμανία ; τόν ρώτησε. Τελειώσανε τις σπουδές σας, λοιπόν ;

— Όχι, κ. πρόεδρε, τού απάντησε ο 'Αλέξανδρος. — Ηρθατε να δήτε τούς οικείους σας ;

— Νοσταλγήσατε την Έλλάδα ; — Κύριε πρόεδρε, απάντησεν ο 'Αλέξανδρος, μπαίνοντας άμέσως στο θέμα, ήθα στην Έλλάδα για να προσφέρω κι' έγώ τις υπηρεσίες μου, εφόσον ή πατρίς μου μάχεται έναντιόν του προαιωνίου εχθρού της.

Τά λόγια τού νεαρού πριγκηπου συγκίνησαν τόν Βενιζέλον. — Υψηλότατε, τού είπε, ο πατριωτισμός σας, ή φιλοπατρία σας, με οργανούν βαθύτατα. Πέστε μου είν τι μπορεί να σας διεκολύνει και θα τό κάμω προθυμότατα.

— Κύριε πρόεδρε, απάντησεν ο 'Αλέξανδρος, δέν ζητώ παρά να με διεκολύνετε να φύγω για τό μέτωπο. Επθυμώ να πάω κοντά στον πατέρα μου... Ο κ. Βενιζέλος έβρινε για λίγες στιγμές σκεπτικό.

Τόν οργανούσε ή φιλοπατρία τού νεαρού πριγκηπου, αλλά δέν μπορούσε ν' αναλάβη και μιά τέτοια εδθήνη απέναντι τού πατρός τού 'Αλεξάνδρου.

Άν ο Κωνσταντίνος δυσηρεστείτο για την απόφαση άφριζι τού πριγκηπου στο μέτωπο ;

Ο 'Αλέξανδρος, βλέποντας τόν πρωθυπουργό να σκέπτεται να διατάξη, άνησώθησε. Η νεανική του μορφή έγκίσθη, για μιά στιγμή, από καταφανή θλίψη.

Ο κ. Βενιζέλος τό άντελήφθη αυτό. Και για να καθησυχάση τόν πριγκηπα, για να ήν τόν άπογοητεύση έντελώς, τού είπε :

— Δέν ζητάτε, βέβαια, τίποτε τό άκατόρθοτο, Υψηλότατε. Άφηστε όμως να συνεννοηθώ προηγουμένως έπ' αυτού και να κανονίσω τό ζήτημα καταλήλιως. Άλλά ο πριγκηψ 'Αλέξανδρος άνυπομονούσε. Και δέν έδίστασε να δείξη την άνυπομονία του αυτή στον κ. Βενιζέλο.

— Ενωσό και δικαιολόγω την άνυπομονησίαν σας, τού απάντησεν ο κ. πρωθυπουργός. Κάμειτε, εν τούτοις, όλην ήπιονην. Η ζοή τού μετώπου ήνε οικληρή, γεμάτη κακουχίες, και σεις, Υψηλότατε, είσατε τόσο νέος !..

— Κύριε πρόεδρε, έπέμεινε ο πριγκηψ 'Αλέξανδρος, την ίδια περίπου ήλιζία κι' έμένα έχουν και οι Έλληνες πολεμιστάί τού μετώπου.

— Ναι, αυτό είν' αλήθεια, Υψηλότατε. Ησυχάστε λοιπόν. Και σάς υπόσχομαι ότι θα φροντίσω να πραγματοποιηή ή έπιθυμία σας, δσον τό δυνατόν πό γρήγορα.

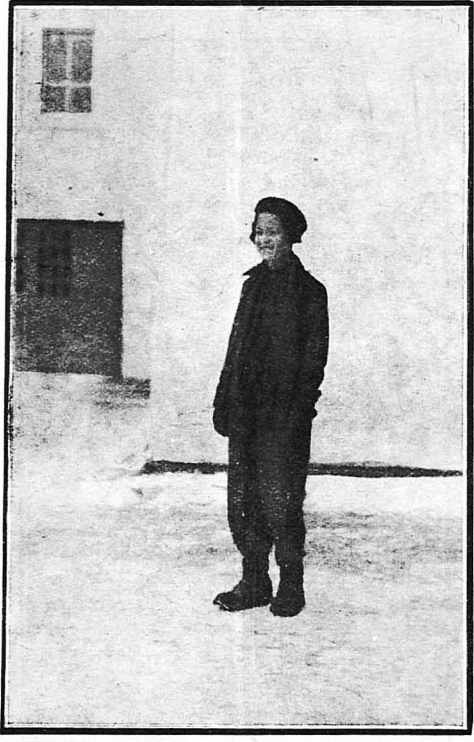
Ο 'Αλέξανδρος έγχαρήθησεν τόν κ. Βενιζέλο, τόν έγχαρήθησεν κι' έγχοσε στ' άνάκτορο. Κι' από τη στιγμή αυτή άρχισε να καταβάλλη με προσπάθεια για να τού έπρωταή ή μετάβασις στο μέτωπο.

Η προσπάθειες του αυτές έγφρασαν στον τέλος τό αποτέλεσμα, τό όποιον ποθούσε και προσδοκούσε.

Ο πρωθυπουργός έπέισθη να διεκολύνη τόν πριγκηπα να μεταβή πλησίον τού πατρός του. Η άδεια εδδθη και σε λίγες μέρες κατόπιν έγφρυε για τά πλάτια των μαχών.

Όταν όμως ο Κωνσταντίνος είδε τόν 'Αλέξανδρο στο μέτωπο, δέν έβρινε καθόλον έγχαριστημένοσ.

— Έκαμεις κακά να διακόνησι τις σπουδές σου, τού είπε, και να ρθής στην Έλλάδα. Η φιλοπατρία σου σε παρέσθνε πολύ. Έκαμεις άμόνα χειρότερα να ρθής στο μέτωπο. Η θέσις σου δέν είν' εδω. Είσα πολύ νέος άκόμη κι' έπρεπε να μείνης στη Γερμανία και να συνεχίσης τις σπουδές σου. Δέν έπρεπε να φύγης και να ρθής εδω, χωρίς να με ρωτήσης προηγουμένως... (Άκολουθεί)

Η μικρή χαριτωμένη κόρη της πριγκηπισσής Ασπασίας, 'Αλεξάνδρα (Φωτογραφία από τό 'Αρχείο της πριγκηπισσής Ασπασίας)